

CPD Info

bilten Centra za prava deteta

APRIL – JUN 2018

Centar za prava deteta

Prava deteta u Republici Srbiji u periodu april – jun 2018. godine

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica

U martu 2018. godine Ministarstvo pravde formiralo je radnu grupu za pripremu Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica. U periodu od aprila do juna 2018. godine održana su dva sastanka radne grupe, ali još uvek nije izrađen prvi nacrt teksta zakona.

Predlog zakona o izmenama i dopunama Porodičnog zakona

Predstavnici Centra za prava deteta obavešteni su od strane Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja (MRZBSP) 22. juna 2018. godine da je pripremljen nacrt odluke kojom se imenuju članovi ekspertske radne grupe za izradu Nacrta Zakona o izmenama i dopunama Porodičnog zakona. Ovu radnu grupu će činiti predstavnici MRZBSP, Republičkog sekretarijata za zapošljavanje, Vrhovnog kasacionog suda i Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu.

Ovim izmenama zakona planira se uvođenje zabrane fizičkog kažnjavanja dece i upotrebe fizičke sile kao vaspitnog sredstva.

Planirane izmene idu u pravcu definisanja pojmova porodice i samohrane porodice (kako bi se otklonila nejednaka postupanja), redefinisane pojma nasilja u porodici, eventualno uvođenje dodatnih mera za zaštitu nasilja u porodici. Izmenama se planiraju i druge značajne mere u cilju usklađivanja ovog zakona sa relevantnim međunarodnim standardima.

Savet za praćenje primene preporuka mehanizama Ujedinjenih nacija za ljudska prava

Sednica Saveta za praćenje primene preporuka mehanizama Ujedinjenih nacija (UN) za ljudska prava održana je 12. aprila godine.

Članovi Saveta su u prisustvu predstavnika nezavisnih državnih organa, organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija razmatrali sprovedene aktivnosti i obaveze koje treba sprovesti u narednom periodu kada je u pitanju primena preporuka mehanizama UN za ljudska prava. Posebna pažnja je posvećena preporukama proizašlim iz Trećeg ciklusa Univerzalnog periodičnog pregleda kroz koji je Srbija prošla u januaru 2018. godine u Ženevi.

Savet za prava deteta Vlade Republike Srbije

Četvrta sednica Saveta za prava deteta održana je 1. juna 2018. godine. Na ovoj sednici Savet za

prava deteta doneo je zaključak da se prihvati predloženi dokument Mapa puta za eliminaciju zloupotrebe dečjeg rada bez primedaba.

Takođe, doneta je odluka da se uputi dopis Ministarstvu zdravlja sa molbom da se aktivnije uključi u donošenje Akcionog plana koji prati Strategiju za prevenciju i zaštitu dece od nasilja, kao i odluka da se podnese inicijativa Generalnom sekretarijatu da Vlada uzme u razmatranje preporuku Komiteta za prava deteta za unapređenje merenja, praćenja i izveštavanja o javnoj potrošnji za decu kako bi se izradio sistem za praćenje izdvajanja za decu u državnom budžetu. Sednici Saveta su prisustvovala i deca.

Na inicijativu Saveta za prava deteta, MRZBSP je, uz podršku kancelarije UNICEF u Srbiji, izradilo konačan Nacrt Strategije za prevenciju i zaštitu dece od nasilja za period od 2018. do 2022. godine.

Nakon potpisivanja dokumenta „Poziv na akciju” formirana je radna grupa za rani razvoj dece koju čine predstavnici Saveta za prava deteta iz sektora zdravstvene zaštite, socijalne zaštite i obrazovanja.

Između dve sednice, Savet za prava deteta je podneo inicijativu MRZBSP za formiranje tima ili jedinice za podršku koji će ojačati ulogu Saveta u praćenju efekata reformi, daljem oblikovanju politika i sprovođenju nadzora nad primenom akcionih planova i strategija u oblasti prava deteta.

Takođe, postavljen je novi sajt Saveta za prava deteta.

Savet za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima

Konstitutivna sednica Saveta za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima (Savet za maloletnike) održana je 27. aprila 2018. godine kada je za predsednicu Saveta za maloletnike izabrana sudija Vrhovnog kasacionog suda Biljana Sinanović.

Drugi sastanak Saveta za maloletnike održan je 8. juna 2018.

godine kada su razmatrani planovi za budući rad Saveta za maloletnike. Doneta je odluka da članovi Saveta za maloletnike upute svoje predloge vezane za izmene i dopune Zakona o maloletnim učinocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica radnoj grupi za izmene ovog zakona, kao i da pripreme dvogodišnji plan svog rada sa prioritetima delovanja.

Nacionalni plan akcije za decu

Na osnovu odluke Saveta za prava deteta, 24. aprila 2018. godine ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja je doneo rešenje o formiranju radne grupe za izradu novog Nacionalnog plana akcije za decu.

Raspodela sredstava

Na četvrtoj sednici Saveta za prava deteta održanoj 1. juna 2018. godine doneta je odluka da se podnese inicijativa Generalnom sekretarijatu da Vlada uzme u razmatranje preporuku Komiteta za prava deteta za unapređenje merenja, praćenja i izveštavanja o javnoj potrošnji za decu kako bi se izradio sistem za praćenje izdvajanja za decu u državnom budžetu.

Platforma organizacija civilnog društva za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava

Organizacije civilnog društva koje imaju značajno iskustvo u procesu izveštavanja mehanizmima UN za

ljudska prava i praćenju preporuka u maju su započele rad u okviru Platforme organizacija za praćenje preporuka tela UN za ljudska prava.

Cilj Platforme je da obezbedi ujedinjeni i standardizovan pristup aktivnostima tematskog, pravovremenog i kvalitetnog izveštavanja u odnosu na mehanizme UN za ljudska prava.

Rad u okviru Platforme je podeljen u tematske radne grupe, koje se, u skladu sa opisom poslova, kontinuirano i intenzivno bave aktivnostima vezano za određenu tematsku oblast, grupu nosilaca prava, određeni ugovor ili mehanizam UN. Centar za prava deteta će koordinisati tematsku radnu grupu za oblast prava deteta.

Aktivnosti Centra za prava deteta u periodu april – jun 2018. godine

Predstavnica **Dečjeg informativnog-kulturnog servisa Kluba DX** (u daljem tekstu: Klub DX), **Simonida Komazec** učestvovala je na godišnjoj Generalnoj skupštini mreže organizacija **Eurochild**. Na skupštini održanoj u Briselu 18. i 19. aprila 2018. godine usvojena je i strategija mreže EUROCHILD za period od 2019. do 2021. godine. Simonida je prezentovala rad Dečjeg saveta u izradi **Smernica za uključivanje dece u procese samozastupanja radi učestvovanja u procesima donošenja odluka koje se njih tiču**.

Centar za prava deteta je višegodišnji punopravni član

Eurochild mreže, a predstavnica Centra za prava deteta učestvovala je i ove godine u radu Generalne skupštine.

U prostorijama Centra za prava deteta, 9. maja 2018. godine, održan je sastanak **Koalicije za monitoring prava deteta u Republici Srbiji**. Sastanku su prisustvovali predstavnici pet organizacija članica Koalicije (Centar za prava deteta, Užički centar za prava deteta,

Beogradski centar za ljudska prava, ASTRA i Centar za socijalnu politiku) i Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije. Sastanak je bio posvećen aktivnostima u okviru projekta „**Praćenje primene preporuka Komiteta za prava deteta Ujedinjenih nacija**” koji je podržan od strane Kancelarije UNICEF u Srbiji, a sprovodi ga organizacija Centar za prava deteta uz podršku Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije.

Takođe, sastanak Koalicije je bio posvećen i dogovorima oko sprovođenja aktivnosti u okviru projekta projekta „**Prava deteta u politikama i praksi**” koji Centar za prava deteta realizuje u

partnerstvu sa [Save the Children International](#), a koga finansira Vlada Švedske.

Na sastanku Republičke sekcije stručnih saradnika koja je održana 16. maja 2018. godine u Osnovnoj školi „Lazar Savatić”, Milena Golić Ružić, predstavnik Centra za prava deteta predstavila je rad Centra za prava deteta i uključivanje dece u procese praćenja i izveštavanja o ostvarivanju njihovih prava. Učesnici su imali priliku da se upoznaju sa **ciklusima izveštavanja pred UN Komitetom za prava deteta o**

primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji, kao i sa mehanizmom nadzora nad poštovanjem ljudskih prava u državama članicama Ujedinjenih nacija – Univerzalnim periodičnim pregledom. Poseban deo prezentacije bio je posvećen predstavljanju načina i modela uključivanja dece u procese praćenja ostvarivanja njihovih prava, zagovaranja za njihovu primenu i izveštavanje pred međunarodnim telima.

Centar za prava deteta je 24. i 25. maja 2018. godine ugostio predstavnike organizacija članica mreže „**Čuvari dečijih prava**” – Omladinski edukativni klub Sinergija, Misija Ljudi Zvečan, Caritas, Santa Marija kojom koordiniše NVO Domovik. Cilj ove posete bio je jačanje kapaciteta predstavnika članica mreže „Čuvari dečijih prava” u oblasti zagovaranja, praćenja i izveštavanja o ostvarivanju prava deteta. Studijskoj poseti su osim predstavnika lokalnih

organizacija prisustvovali i predstavnici međunarodnih organizacija Save the Children International i UNICEF. Tokom studijske posete potpisan je i Memorandum o saradnji ove dve organizacije. Namera je da se ostvarena saradnja na polju praćenja ostvarivanja prava deteta kontinuirano unapređuje i jača, a članice Koalicije za monitoring prava deteta u Republici Srbiji i mreže „Čuvari dečijih prava” bliže povežu u svom radu kroz razmenu iskustava i znanja.

Organizacija članica Koalicije za monitoring prava deteta u Republici Srbiji, Užički centar za prava deteta je 30. maja 2018. godine u Beogradu realizovao celodnevne panel sesije za promociju zagovaračkog dokumenta „Preporuke UN Komiteta za prava deteta – Kako ih možemo ostvariti iz ugla Koalicije za monitoring prava deteta u Republici Srbiji”. Učesnici događaja su bili predstavnici Ministarstva prosvete, nauke i

tehnološkog razvoja, opštinski i republički prosvetni inspektori, prosvetni savetnici, udruženja građana iz 17 opština iz čitave Srbije. Od izuzetne važnosti je to da su učesnici događaja kreatori obrazovnih politika, ali i oni koji su u sistemu obrazovanja zaduženi za praćenje ostvarenosti prava deteta. Učesnici su upoznati su preporukama Komiteta za prava deteta, sa fokusom na one koje unapređuju prava deteta u obrazovnom sistemu, ali takođe i sa preporukama vezanim za donošenje Zakona o pravima deteta, uspostavljanje institucije zaštitnika prava deteta/dečjeg ombudsmana, uvođenje eksplicitne zabrane telesnog kažnjavanja dece u porodičnom okruženju, ratifikaciju

Trećeg Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima deteta o postupku po predstavkama (komunikacijskim procedurama).

Promotivni događaj je bio organizovan u okviru projekta „Prava deteta u politikama i praksi” koji Centar za prava deteta realizuje u partnerstvu sa Save the Children International, a koga finansira Vlada Švedske.

Direktorka Centra za prava deteta Ines Cerović je učestvovala na Svetskom kongresu o pravosuđu po meri deteta u Parizu, Francuskoj, od 28. do 30. maja 2018. godine. Ovom prilikom, Ines Cerović je predstavila iskustvo Srbije u primeni diverzionih mehanizama razvijenih u okviru reforme sistema maloletničkog pravosuđa kroz dva međusobno povezana projekta: prvi koji je bio sproveden uz donatorsku podršku Ministarstva spoljnih poslova Norveške od strane

organizacije International Management Group – IMG – od 2010. do 2014. godine, i drugi koji je bio podržan od strane Evropske unije kroz IPA fondove, a koji je sproveo UNICEF u partnerstvu sa ministarstvima nadležnim za pitanja pravosuđa i socijalne zaštite od 2014. do 2017. godine. Centar za prava deteta je učestvovao u sprovođenju oba projekta. Pezentacija je održana u okviru panela „Zadržati ih van sistema: unapređenje diverzionih mera za decu na tri kontinenta” koji je vodioprofesor Ton Liefwaard, predsedavajući UNICEF-a za prava deteta na Pravnom fakultetu Univerziteta u Lajdenu, Holandiji. Pored predstavljenog iskustva iz Srbije, na panelu su učestvovali stručnjaci Centra za maloletničko pravo iz Filadelfije koji su predstavili

iskustvo na unapređenju sistema maloletničkog pravosuđa na američkom kontinentu, dok su stručnjaci iz Centra za prava deteta sa Univerziteta iz Pretorije predstavili kako se vaspitni nalozi primenjuju u Južnoafričkoj Republici.

Centar za prava deteta i Pokrajinski zaštitnik građana – ombudsman su 20. juna 2018. godine u Novom Sadu zajednički održali okrugli sto pod nazivom „Izričita zabrana telesnog kažnjavanja dece u Srbiji u svim okruženjima”. Na okruglom stolu diskutovalo se o normativnom okviru zabrane telesnog kažnjavanja dece u Srbiji, psihološkim i socijalnim posledicama telesnog kažnjavanja po dete, kao i ulozi i mestu profesionalaca u

promovisanju pozitivnih, nenasilnih i participativnih načina vaspitavanja i disciplinovanja deteta. Učesnici okruglog stola su bili predstavnici pravosudnog i obrazovnog sistema, sistema socijalne i zdravstvene zaštite i drugi. Ovom prilikom su pokrenute brojne diskusije na izloženu temu, ukazano na prisutnost i kompleksnost pojave i neophodnost propisivanja izričite zabrane telesnog kažnjavanja dece u svim okruženjima u trenutnom društvenom kontekstu Srbije. Takođe, ukazano je na potrebu podrške države i društva u celini roditeljima kako bi lakše odgovorili na izazove koje roditeljstvo nosi, kao i kontinuiranog rada na otklanjanju pogrešnih stavova i jačanju roditeljskih kompetencija i veština.

Organizacija članica Koalicije za monitoring prava deteta u Republici Srbiji, Beogradski centar za ljudska prava je 28. juna 2018. godine u Beogradu organizovao okrugli sto na temu Realizacije preporuka Komiteta Ujedinjenih nacija za prava deteta sa akcentom na postupanje sa decom bez pratnje i razdvojenom decom van njihove zemlje porekla. Cilj okruglog stola je bio upoznavanje donosioca odluka sa dokumentom „Preporuke UN Komiteta za prava deteta – Kako ih možemo ostvariti iz ugla Koalicije za monitoring prava deteta u RS” koji je Koalicija izradila sa ciljem zagovaranja za primenu preporuka koje je Komitet za prava deteta uputio Republici Srbiji razmatrajući Drugi i Treći

periodični izveštaj o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji. Učesnici okruglog stola su bili predstavnici Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Poverenika za zaštitu ravnopravnosti, Komesarijata za izbeglice i migracije, udruženja građana i drugi.

U okviru projekta „Prava deteta u politikama i praksi” koji Centar za prava deteta realizuje u saradnji sa Save the Children International, a koga finansira Vlada Švedske publikovana je brošura: „Recite NE telesnom kažnjavanju dece i DA pozitivnom roditeljstvu” kao i liflet: „Recite NE telesnom kažnjavanju dece”.

